

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3029/2018. (II. 6.) AB HATÁROZATA

alkotmányjogi panasz elutasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Stumpf István* alkotmánybíró különvéleményével – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 12.K.30.870/2016/7. számú ítélete, valamint a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.VI.35.715/2016/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasítja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője útján (dr. T. Tóth Balázs ügyvéd, 1078 Budapest, Murányi utca 51., I/2.) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be, melyben kérte a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 12.K.30.870/2016/7. számú ítélete, valamint a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.VI.35.715/2016/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló tényállás szerint a 2011-től külföldön élő indítványozó 2015-ben a PannonHitel Pénzügyi Zrt.-ben (a továbbiakban: pénzügyi vállalkozás) 20%-os közvetlen befolyásoló részesedés megszerzésének engedélyezésére kérelmet terjesztett elő a Magyar Nemzeti Banknál, melyhez többek között csatolta a 2010-re vonatkozó jövedelemigazolását. A Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) a kérelmet elutasította azon az alapon, hogy a szerzési ellenérték vonatkozásában az indítványozónak meg kell felelnie az engedélyezési feltételeknek, a pénzügyi forrás törvényessége pedig csak akkor állapítható meg, ha az a felhasználni kívánt forrás keletkezésétől egészen a befektetésig folyamatosan fennáll. Az indítványozó azonban a felhasznált pénzeszközök eredetét nem igazolta kétséget kizáróan és ezáltal közvetve azt sem, hogy a pénzügyi vállalkozás 20%-os tulajdonrészét azokból a törvényes jövedelmekből kívánja megszerezni, amelyek a 2004–2010. évekre kiállított igazolásokban vannak feltüntetve. Az indítványozó keresettel támadta az MNB határozatát, kérve annak bírósági felülvizsgálatát. A közigazgatási és munkaügyi bíróság jogerős ítéletében a keresetet elutasította, majd a jogerős ítélet ellen előterjesztett felülvizsgálati kérelem nyomán a Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. A Kúria álláspontja az volt, hogy az elsőfokú bíróság a pontosan és törvényesen megállapított tényállásból helytálló jogi következtetésre jutott, az ítéletében foglaltakkal a felülvizsgálati bíróság egyetértett. A hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 15. § (1) bekezdés e) pontja értelmében a Felügyelet engedélye szükséges a pénzügyi vállalkozás befolyásoló részesedésének megszerzéséhez vagy a befolyásoló részesedés e törvényben meghatározott mértéket elérő növeléséhez. A 18. § (2) bekezdés b) pontja szerint az alapító, ha a pénzügyi intézményben befolyásoló részesedést kíván szerezni, az (1) bekezdésben foglaltakon kívül az engedély iránti kérelemhez mellékeli a befolyásoló részesedés megszerzéséhez szükséges pénzügyi forrás törvényes eredetének igazolását. A Kúria az Alaptörvény 28. cikkének megfelelően eljárva kiemelte, hogy nem értett egyet az indítványozó szü-

kító értelmezésével, amely a megszerzéshez szükséges pénzügyi forrás törvényes eredetének igazolására elégségesnek tekinti a szerzési szándék időpontjában történő pénzeszköz rendelkezésre állásának igazolását és a jövedelem jóval korábbi időpontban megvalósuló megszerzésének bizonyítását anélkül, hogy a kettő közötti folyamatos kapcsolat igazolható lenne.

- [3] 3. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.VI.35.715/2016/6. számú ítéletével szemben, kérve annak – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 12.K.30.870/2016/7. számú ítéletére is kiterjedő – megsemmisítését, mert az álláspontja szerint sérti az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését, a XII. cikk (1) bekezdését és a XIII. cikket. A panasz indokolása szerint az ítéletben kérdéses jogszabályi rendelkezés Kúria általi kiterjesztő jogértelmezése nem felel meg a normavilágosság követelményének, ezáltal sérti a tisztességes eljárásról való jogát. Az indítványozó szerint a törvényes eredet fogalma nem értelmezhető úgy, hogy az egyébként bizonyítottan törvényesen megszerzett, adózott jövedelem létén túlmenően annak „sorsát” is nyomon követhetően igazolni kell, mert ezzel olyan feltételt támaszt a hatóság, ami vagy teljesíthetetlen, vagy aránytalanul korlátozza a tulajdonnal való rendelkezést és a vállalkozás jogát, vagyis azt a módot, ahogy a saját, adózott jövedelmet fel lehet használni vállalkozási tevékenység folytatásához.

II.

- [4] Az alkotmányjogi panasszal érintett jogszabályi rendelkezések:

- [5] 1. Az Alaptörvény hivatkozott rendelkezései:

„XII. cikk (1) Mindenkinek joga van a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, valamint a vállalkozáshoz. Képességeinek és lehetőségeinek megfelelő munkavégzéssel mindenki köteles hozzájárulni a közösség gyarapodásához.”

„XIII. cikk (1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.”

„XXIV. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.

(2) Mindenkinek joga van törvényben meghatározottak szerint a hatóságok által feladatuk teljesítése során neki jogellenesen okozott kár megtérítésére.”

- [6] 2. A Hpt. kapcsolódó rendelkezései:

„15. § (1) A Felügyelet engedélye szükséges – a (2) bekezdésben foglalt eltéréssel – a pénzügyi vállalkozás [...]

e) befolyásoló részesedésének megszerzéséhez vagy a befolyásoló részesedés e törvényben meghatározott mértéket elérő növeléséhez,”

„18. § (2) Az alapító, ha a pénzügyi intézményben befolyásoló részesedést kíván szerezni, az (1) bekezdésben foglaltakon kívül az engedély iránti kérelemhez mellékeli [...]

b) a befolyásoló részesedés megszerzéséhez szükséges pénzügyi forrás törvényes eredetének igazolását,”

III.

- [7] Az alkotmányjogi panasz nem megalapozott.

- [8] 1. Az Alkotmánybíróságnak mindenekelőtt arról kellett döntenie, hogy az alkotmányjogi panasz befogadható-e. Ennek során vizsgálnia kellett a befogadhatóság feltételeinek érvényesülését. Az alkotmányjogi panasz befogad-

hatóságáról az Alkotmánybíróság nem köteles külön dönten; a panasz befogadását az Ügyrend 31. § (6) bekezdése alapján az érdemi határozatban is elbírállhatja. Ennek alapján az Alkotmánybíróság a befogadásról az érdemi határozatban döntött; a befogadhatósági kritériumok vizsgálatának eredményeképpen a következőket állapította meg.

- [9] 2. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszát az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidőn belül nyújtotta be. Az alkotmányjogi panasz tartalmazza az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt kötelező indítványi elemeket. Az indítványozó megjelölte az Abtv. 27. §-át, amely megalapozza az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírállására; megjelölte az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntéseket (a Kúria Kfv.VI.35.715/2016/6. számú ítéletét, valamint a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 12.K.30.870/2016/7. számú, a Kúria ítéletével hatályában fenntartott ítéletét); megjelölte az Alaptörvényben biztosított jogai [XII. cikk (1) bekezdése; XIII. cikk, XXIV. cikk (1) bekezdése] sérelmét; kifejtette az Alaptörvényben biztosított jogai sérelmének lényegét, e vonatkozásban előadta a bírói döntések alaptörvény-ellenességére vonatkozó okfejtését; előterjesztett kifejezett kérelmet a támadott ítéletek megsemmisítésére. Az indítványozó a jogorvoslati lehetőségét kimerítette. Az indítványozó az Abtv. 27. §-a és az 51. § (1) bekezdése szerint jogosultnak tekinthető, nyilvánvalóan érintett, mivel a támadott bírósági ítéletekben peres félként szerepel. A támadott jogerős ítélet, illetve az azt hatályában fenntartó felülvizsgálati ítélet az ügy érdemében hozott döntésnek minősül. Az indítvány felveti annak a lehetőségét, hogy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség történt, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdéstről van szó (Abtv. 29. §).
- [10] 3. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz befogadható és érdemben elbírállható.

IV.

- [11] 1. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt az Alaptörvény XIII. cikkére vonatkozó panaszelemeket vizsgálta.
- [12] 1.1. Az indítvány szerint az Alaptörvény XIII. cikke elsősorban a megszerzett tulajdont védi, kivételes esetekben a tulajdoni várományokat, de bármennyire is méltányolható a cél, hogy prudens befolyást biztosítsanak egy pénzügyi vállalkozás vezetésében, nem kívánható meg kiterjesztő értelmezés útján olyan fokú önkorlátozás a tulajdonos részéről, hogy a későbbi befolyásszerzés miatt akár évekig ne rendelkezzen a saját pénze felett, ne fektesse azt be akár külföldön is írásbeli szerződés nélkül vagy ne vegye fel azt készpénzben, amivel a támadott kúriai értelmezésben megkövetelt folyamatos kapcsolat bizonyíthatósága az egyébként törvényesen szerzett, adózott jövedelemmel megszűnik. Álláspontja szerint az alkotmányos védelemnek ki kell terjednie a közjogi alapú jogosítványokra is, mint amilyen a befolyásszerzés egy pénzügyi vállalkozásban.
- [13] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a panasz tulajdonjog sérelmét állító eleme a következők miatt nem megalapozott. Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint az Alaptörvény XIII. cikke két szempontból garantálja a tulajdonhoz való jogot. Egyrészt védi a megszerzett tulajdont az elvonás ellen, másrészt védi a szintén már megszerzett tulajdont annak korlátozása ellen, ugyanakkor a védelmi funkció és szerep csak és kizárólag a már megszerzett tulajdonjog védelmére terjed ki, függő helyzetben lévő, még el nem bíralt bejelentésre, kérelemre, igényre azonban nem [3115/2013. (VI. 4.) AB határozat, Indokolás [34]].
- [14] Jelen ügyben az indítványozó még nem rendelkezett a megszerzési kívánt befolyásoló részesedéssel, annál inkább sem, mert az általa kezdeményezett eljárás éppen ennek az engedélyezésére irányult. A Hpt. vonatkozó rendelkezései és az ezeket értelmező hatósági illetve bírósági jogértelmezés csupán a befolyásoló részesedés megszerzését, vagyis a szerzőképességet korlátozta, de nem korlátozta a panaszos tulajdonhoz való jogát, mert azt még meg sem szerezte. Az Alkotmánybíróság szerint a vevő tulajdonszerzési jogának ilyenkor való korlátozása nem érinti a tulajdonjog lényeges tartalmát, a vevő részéről a tulajdonjogi megközelítés nem jöhet számításba, mert a vevő nem tulajdonos; ugyanakkor e korlátozás éppenséggel a többi részvényes valamint más társaságok tulajdonhoz való jogának védelmét illetve törvényes érdekeinek megóvását biztosítja. Ahogy arra a 20/2014. (VII. 3.) AB határozat rámutatott, „[a] pénzügyi rendszer a nemzetgazdaság alrendszere, ami viszont a társadalmi rendszer egyik legfontosabb alrendszere (pl. a politikai mellett). A »dominó-hatás« folytán akár egyetlen pénzintézet bedőlése tovagyűrűzhet, ronthatja az országhoz tartozó kockázatot, ez leminősítést és államadósságnövekedést okozhat, az negatívan érinti a beruházási szférát, a foglalkoztatást, a szociális ellátórendszereket

stb.” {20/2014. (VII. 3.) AB határozat, Indokolás [162]}. A pénzügyi szektor egészének stabilitása, működőképességének biztosítása olyan közérdek, mely a tulajdont (és vagyoni autonómiát) érintő beavatkozást indokoltta tehet, a tulajdon társadalmi felelősségére, nemzetgazdasági szerepére, szociális kötöttségére figyelemmel {Vö. 20/2014. (VII. 3.) AB határozat, Indokolás [165]}. A „törvényes eredet” jelen panasszal támadott bírósági és hatósági döntésekben megjelenő értelmezése – az Alaptörvény 28. cikkére tekintettel – összhangban van a jogszabály céljával, vagyis a kiszámítható, stabil és prudens működés biztosításával, az üzleti kockázat minimalizálásával, illetve a biztonságos hitelezési aktivitás növelésével.

- [15] 1.2. Ami az alkotmányjogi panasznak a tulajdoni várománnyal kapcsolatos elemét illeti, az Alaptörvény hatálybalépését követően az Alkotmánybíróság többször is megerősítette, hogy következetes a gyakorlata a tekintetben, hogy az Alaptörvény XIII. cikkében rögzített tulajdonhoz való jog – a már megszerzett tulajdon mellett – kivételes esetben a tulajdoni várományokat is védi. A várományok esetében azonban a tulajdon alapjogi sérelmének megállapítására csak a jogszabályon alapuló várományok (közjogi várományok) esetében kerülhet sor {23/2013. (IX. 25.) AB határozat, Indokolás [74]; 3115/2013. (VI. 4.) AB határozat, Indokolás [34]; 3021/2017. (II. 17.) AB határozat, Indokolás [62]}. Jelen esetben azonban az indítványozó állítása szerinti tulajdoni váromány alkotmányos védelme nem áll fenn, a jogszabályi rendelkezések ugyanis a befolyásszerzésnek csupán a lehetőségét biztosítják, de nem kötelező juttatásként írják azt elő. Ezért a panasz tulajdonjog sérelmét állító eleme ebben az összefüggésben sem megalapozott.
- [16] 2. Az indítványozó a vállalkozáshoz való joga sérelmére hivatkozással is kérte az Alkotmánybíróság eljárását. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint „a vállalkozáshoz való jog alapjog, mely azt jelenti, hogy bárkinek Alaptörvényben biztosított joga a vállalkozás, azaz üzleti tevékenység kifejtése. A vállalkozás joga azonban egy bizonyos, a vállalkozások számára az állam által teremtett közgazdasági feltételrendszerbe való belépés lehetőségének biztosítását, más szóval a vállalkozóvá válás lehetőségének – esetenként szakmai szempontok által motivált feltételekhez kötött, korlátozott – biztosítását jelenti. A vállalkozás joga tehát nem abszolutizálható, és nem korlátozhatatlan: senkinek sincs alanyi joga meghatározott foglalkozással kapcsolatos vállalkozás, sem pedig ennek adott vállalkozási jogi formában való gyakorlásához. A vállalkozás joga annyit jelent – de annyit alkotmányos követelményként feltétlenül –, hogy az állam ne akadályozza meg, ne tegye lehetetlenné a vállalkozóvá válást” {3062/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [153]–[154], 26/2013. (X. 4.) AB határozat, Indokolás [176], 3024/2015. (II. 9.) AB határozat, Indokolás [35]}.
- [17] Az Alkotmánybíróság szerint a jelen ügyben nem sérült az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdése, mivel a támadott bírósági ítéletek nem teszik lehetetlenné a vállalkozóvá válást, sőt a vállalkozói tevékenységen belül a pénzügyi vállalkozási tevékenységtől sincs elzárva a panaszos.
- [18] 3. Az indítványozó hivatkozott még az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének sérelmére is. Indokolásként előadta, hogy az ítélet kiterjesztő értelmezése sérti a normavilágosság követelményét, ezáltal sérül a panaszosnak az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében elismert tisztességes eljáráshoz való joga, ugyanis a jogbiztonságot, a normavilágosságot sértő szabályra alapozott bírói – vagy egyéb közhatalmi – döntés nemcsak azért alaptörvény-ellenes, mert sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, hanem azért is, mert sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot. Érvelése alátámasztásául hivatkozott az Emberi Jogok Európai Bíróságának joggyakorlatára.
- [19] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésére alapított indítványelemet sem tartotta megalapozottnak. Az Alkotmánybíróság eddigi, következetes gyakorlata szerint a normavilágosság követelményét az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti jogállamisághoz kapcsolódó jogbiztonság részének tekinti {lásd: 24/2013. (X. 4.) AB határozat, Indokolás [48]; 3098/2016. (V. 24.) AB határozat; Indokolás [30]}, erre az alaptörvényi rendelkezésre azonban – ahogy azt az indítványozó maga is elismeri – csak két esetben alapítható alkotmányjogi panasz: a kellő felkészülési idő hiánya, illetve a visszaható hatály tilalma miatt, az indítvány azonban nem ebben a vonatkozásban állítja a felhívott cikk sérelmét.
- [20] Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék, továbbá a hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni. Az indítványozó azonban ezzel az alaptörvényi rendelkezéssel összefüggésben előadott indokolását kizárólag „a normavilágosságot sértő szabályra” alapozta, amelynek vizsgálatára az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panasz keretében nincs lehetősége.

Az indítványozó ezen felül még csak nem is utalt arra, hogy az ügy alapjául szolgáló hatósági eljárásban a hatóság az ügyében részrehajlóan, tisztességtelenül, az ésszerű határidőt túllépve vagy indokolási kötelezettségét megsértve járt volna el illetve hozott volna döntést. Az ügy irataiból egyébként épp ennek ellenkezője tűnik ki: a hatóság háromszor is felhívta hiánypótlásra az indítványozót, aki választása szerint igazolhatta volna a befolyásoló részesedés megszerzéséhez szükséges forrás mindenkori meglétét és törvényes eredetét. Így nem megalapozott az indítványozónak az a kifogása sem, hogy a hatóság olyan „önkorlátozást” kívánt volna meg az indítványozótól, hogy a későbbi befolyásszerzés miatt akár évekig ne rendelkezzen a saját pénze felett, azt ne fektesse be, hanem csupán ezek törvényes felhasználásának bármilyen módon történő igazolását kívánta (volna) meg.

- [21] 4. Az eddigiekben kifejtettek tekintetével az Alkotmánybíróság jelen ügyben azt állapította meg, hogy a bíróságok és a hatóság jogértelmezése a jogszabály alkotmányos értelmezési tartományán belül maradt, így nem sérültek az indítványozónak az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdésében, a XIII. cikkében, valamint a XXIV. cikk (1) bekezdésében megfogalmazott alapjogai. Ezért a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 12.K.30.870/2016/7. számú ítélete, valamint a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.VI.35.715/2016/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasította.

Budapest, 2018. január 30.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István alkotmánybíró különvéleménye

- [22] Az jelen ügyben az indítványozó egy pénzügyi vállalkozásba akarta tulajdonát befektetni, abban befolyásoló részesedést szerezni.
- [23] A tulajdonhoz való jog sérelmét állító indítványi elemmel összefüggésben a többségi határozat úgy foglalt állást, hogy a védelmi funkció és szerep csak és kizárólag a már megszerzett tulajdonjog védelmére terjed ki. Ha azonban ebben az összefüggésben a tulajdonhoz való jog korlátozása nem valósul meg, akkor feleslegesnek tűnik az ezt követő érvelés, ti. hogy mi a korlátozás célja és az mennyiben alkotmányos.
- [24] Ha a tulajdonhoz való jog védelme nem is terjed ki meghatározott tulajdon megszerzésére, álláspontom szerint a már megszerzett tulajdon egy vállalkozásba történő befektetésének lehetősége a vállalkozáshoz való jog védelmi körébe tartozik.
- [25] A pénzügyi vállalkozásban befolyásoló részesedés megszerzéséhez a Hpt. 15. § (1) bekezdés e) pontja alapján a pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletével kapcsolatos feladatkörében eljáró MNB-nek (a továbbiakban: Felügyelet) az engedély szükséges, az engedély iránti kérelemhez pedig mellékelni kell a részesedés megszerzéséhez szükséges „pénzügyi forrás törvényes eredetének” igazolását. Az ügyben eljáró Felügyelet és a bíróság jogértelmezése szerint a pénzügyi forrás törvényes eredetének igazolásához nem elégséges a pénzeszköznek a szerzési szándék időpontjában való rendelkezésre állásának igazolása és a jövedelem évekkorábbi időpontban történt törvényes megszerzésének bizonyítása, hanem emellett a kettő közötti folyamatos kapcsolat igazolása is megkövetelt.
- [26] Annak feltételekhez, engedélyhez kötése, hogy az egyén a tulajdonát milyen vállalkozásba fektetheti be, a vállalkozás szabadságának korlátozását jelenti. Értelemszerűen ugyanígy korlátozást valósít meg az engedély egyes feltételeinek hatósági és bírósági értelmezése. Lehet ez a korlátozás alkotmányos is, de mindenesetre alapjogkorlátozás.
- [27] A tárgybéli ügyben az indítványozó szerint a bíróság fenti tartalmú törvényértelmezése megsértette az Alaptörvény a XII. cikk (1) bekezdésébe foglalt vállalkozás szabadságát.

- [28] Ezzel kapcsolatban az indokolás által idézett korábbi alkotmánybírói határozatok, melyek szerint „senkinek sincs alanyi joga meghatározott foglalkozással kapcsolatos vállalkozás, sem pedig ennek adott vállalkozási jogi formában való gyakorlásához”, álláspontom szerint arra utalnak, hogy a vállalkozáshoz való jog gyakorlása alkotmányos keretek között feltételekhez köthető. Más – a többségi határozat által nem idézett korábbi döntéseink – ehhez ugyanis azt is hozzátesszük: „[a]z Alkotmánybíróság gyakorlatában a foglalkozáshoz, vállalkozáshoz való alapjog a szabadságjogokhoz hasonló védelemben részesül az állami beavatkozások és korlátozások ellen. Ezen korlátozások alkotmányossága ugyanakkor más-más mérce alapján minősítendő aszerint, hogy a foglalkozás gyakorlását vagy annak szabad megválasztását korlátozza-e az állam, s az utóbbin belül is eltérő a megítélés az adott foglalkozásba kerülés szubjektív, illetve az objektív korlátokhoz kötésének megfelelően. [...] A foglalkozáshoz, vállalkozáshoz való jogot az veszélyezteti a legsúlyosabban, ha az ember az illető tevékenységtől el van zárva, azt nem választhatja. [...] A szubjektív feltételek előírása is a választási szabadság korlátozása. Ezek teljesítése azonban elvileg mindenkinek nyitva áll (ha nem, akkor a korlát objektív). Ezért a jogalkotó mozgásteret némileg nagyobb, mint az objektív korlátozásnál. {21/1994. (IV. 16.) AB határozat, ABH 1994, 117, 121.; megerősítette a 3134/2013. (VII. 2.) AB határozat, Indokolás [13]}.” {3194/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [28]}
- [29] A „szabadságjogokhoz hasonló védelem” nem azt jelenti, hogy mindent szabad, amit a törvény megenged; hanem azt, hogy mindent szabad, s ha valamit a törvény mégsem vagy csak feltételekkel enged, azt az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésébe foglaltak szerint kell vizsgálni.
- [30] A többségi határozat indokolása ezt az alkotmánybírói határozatokban megfogalmazott értelmezést – még ha az indítvány a releváns döntések konkrét megjelölésével adós is maradt – nem vette figyelembe, az irányadó alapjog-korlátozási tesztet nem végezte el. Ehhez képest az alapjog tartalmát mintha a vállalkozóvá válás általános lehetőségeként, illetve a valamiféle közelebről meg nem határozott pénzügyi vállalkozási tevékenység folytatásának lehetőségeként kezelte. Azonban ezzel az érveléssel aligha lehetne bármilyen konkrét vállalkozási tevékenység bármilyen konkrét törvényi korlátozásának tartalmi alaptörvény-ellenességét vizsgálni, megállapítani.
- [31] Mindezekre tekintettel a többségi határozat rendelkező részébe foglalt elutasító döntést nem tudtam támogatni.

Budapest, 2018. január 30.

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírói ügyszám: IV/1566/2017.

